

OBSERVATORI DE DRET PÚBLIC, IDP

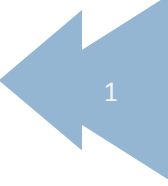
MEMÒRIA D'ACTIVITATS
2016

2016

<http://www.idpbarcelona.net>

idp@ub.edu

L'Observatori de Dret Públic, IDP Barcelona (en endavant, IDP) reuneix a professors universitaris de Dret Constitucional, Administratiu, Internacional i altres especialitats jurídiques o socials connexes, per a desenvolupar estudis i realitzar informes que facilitin la resolució dels problemes existents i en general afavoreixin la millora de la legislació vigent, des dels criteris de l'Estat democràtic i social. La seva forma jurídica es de consorci, creat per un conveni de col·laboració entre la Universitat de Barcelona i l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Línies d'investigació i activitats

L'activitat de recerca i transferència desenvolupada per l'Observatori al llarg de l'any 2016, es pot agrupar en les següents àrees temàtiques:

- A) Comunitats Autònomes**
- B) Federalisme**
- C) Govern i Administració Local**
- D) Drets dels immigrants**
- E) Dret de la Unió Europea**
- F) Ciència i Universitat**
- G) Altres projectes específics i activitats.**

A) Comunitats Autònomes

En aquest àmbit s'analitza l'activitat normativa i institucional que es desenvolupa en el marc de l'Estat Autonòmic. L'objecte d'estudi, per tant, són les pròpies Comunitats Autònomes, així com la resta d'institucions públiques que formen part de l'entramat autonòmic.

Dintre d'aquesta línia de treball, les principals activitats que s'han portat a terme al llarg de l'any 2016 són les següents:

- Celebració del Foro de las Autonomías 2016. El Foro, organitzat conjuntament amb la Fundació Manuel Giménez Abad i el Instituto de Derecho Parlamentario, i amb la col·laboració del Senat, constitueix un espai de trobada entre el món polític i acadèmic per debatre els principals aspectes que afecten l'Estat autonòmic i l'evolució de les institucions d'auto-govern autonòmiques.

En aquest sentit, la celebració de la V edició del Foro de las Autonomías va tenir lloc el passat 20 d'abril de 2016 a la seu del Senat (Madrid). La jornada s'inicià amb la valoració inicial de l'Estat autonòmic (a càrrec del Prof. Javier García Roca) i, posteriorment, la jornada es va estructurar al voltant de dues sessions que tenien per objecte, en primer lloc, el debat i la reflexió sobre el contingut i eficàcia dels acords de les comissions mixtes en el procediment de l'article 33.2 LOTC i, seguidament, sobre la reforma constitucional de l'Estat. Com en edicions anteriors, la V edició del Foro va ser inaugurada pel President del Senat Excm. Sr. Pio García-Escudero. Per la seva banda, la conferència de clausura va anar a càrrec del Dr. Francisco Pérez de los Cobos, President del Tribunal Constitucional.

- Publicació del Informe Comunidades Autónomas 2015. El Informe, que s'ha publicat ininterrompudament des de l'any 1989, constitueix un complet i rigorós anàlisi anual de tota la activitat institucional que afecta a les Comunitats Autònomes, amb la finalitat d'articular un debat plural sobre el devenir del nostre model d'organització territorial.

Actualment, l'Informe Comunidades Autónomas consta d'una valoració inicial sobre l'evolució de l'Estat de les Autonomies, diferents estudis monogràfics, de caràcter sectorial sobre temes d'interès referents al sistema autonòmic i, finalment, una part de caràcter més horitzontal dirigida a donar difusió, entre d'altres, de l'activitat normativa de l'Estat amb incidència autonòmica, la jurisprudència del Tribunal Constitucional en matèria autonòmica, l'activitat de la Unió Europea, el Senat o els òrgans mixtes de col·laboració, així com els convenis de col·laboració entre l'Estat i les Comunitats Autònomes o les principals novetats en matèria de règim i organització local.

- Igualment, en el marc d'aquesta línia d'investigació s'han publicat diferents treballs de caràcter acadèmic, entre els que podem destacar, per exemple, Aja, Eliseo: "Once tesis sobre la crisis del Estado Autonómico y su reforma constitucional", a La organización territorial del Estado, hoy: actas del XIII Congreso de la Asociación de Constitucionalistas de España, Ed. Tirant lo Blanc, Valencia 2016.; Roig Molés, Eduard: "Contenido y eficacia de los acuerdos de las comisiones bilaterales en el procedimiento del artículo 33.2 LOTC", a Informe Comunidades Autónomas 2015.

B) Federalisme

Aquesta línia d'investigació pretén examinar, des d'un punt de vista teòric i pràctic, les diferents dimensions del federalisme i la seva possible aplicació al nostre ordenament jurídic, així com les perspectives de futur.

Dintre d'aquesta línia de treball, les principals activitats s'han portat a terme al llarg de l'any 2016 són les següents:

- El passat 30 de novembre de 2016 va tenir lloc la VII edició del Observatorio sobre novedades del federalismo en Europa. El Observatorio és un espai de col.laboració i debat dirigit a especialistes estrangers i espanyols en l'àmbit del Federalisme a nivell europeu promogut per la Fundació Manuel Giménez Abad, l'Observatori de Dret Públic de la Universitat de Barcelona i la Fundació Friederich Ebert.

En aquesta ocasió, la jornada va centrar la seva atenció en el Dret comparat, en concret en els sistemes territorials del Regne Unit, Alemanya i Itàlia. En aquest sentit, al llarg de la jornada es varen fer les conferències següents: "Federación, Devolución y Devolución federal en el Reino Unido" (Michel Burgess); "Política de refugiados en el sistema federal alemán" (Claudia Fontanelli) i "La organización territorial de Italia tras la reforma constitucional y ante el referèndum" (Ana Mastromarino).

El Observatorio pretén aplegar els acadèmics i els experts de l'administració per tal d'analitzar i estudiar les reformes i tendències als diferents països federals d'Europa, amb l'objectiu de difondre bones pràctiques i promoure activitats de recerca científica en el camp dels estudis relatius al federalisme i la realitat dels estats federals i descentralitzats.

C) Govern i Administració Local

Aquesta línia d'investigació té com a objectiu desenvolupar instruments d'anàlisi i valoració del grau de consolidació de l'autonomia local. En aquest sentit, d'entre les diferents activitats previstes destaca la publicació del Anuario del Gobierno Local, així com la realització d'estudis periòdics sobre l'Administració Local, l'organització territorial o la gestió dels serveis públics.

Dintre d'aquesta línia de treball, les principals activitats realitzades al llarg de l'any 2016 han estat les següents:

- Publicació, al mes de desembre de 2016, del Anuario Gobierno Local 2015/2016. L'IDP porta a terme, des de 1995, l'elaboració del Anuario, sota la direcció del Dr. Tomàs Font i del Dr. Alfredo Galán, i amb la col·laboració de la Fundació Democràcia y Gobierno Local.

L'Anuario conté una valoració general de l'evolució del sistema d'autonomies locals, estudis monogràfics, anàlisis de la jurisprudència, seguiment de les reformes legislatives als països més propers, documentació i bibliografia. En el seu conjunt, constitueix un instrument d'anàlisi i valoració de cara la consolidació i desenvolupament de l'autonomia local.

- Els dies 30 de juny – 2 de juliol de 2016, els Drs. Marc Vilalta Reixach i Ricard Gracia Retortillo varen participar, com a ponents, en el Congrés Internacional “The impact of regionalisation. Intermunicipal cooperation and metropolitanisation on local, regional and national governments in Europe”, organitzat a Bratislava (República Eslovàquia) per l'Observatori sobre l'Autonomia Local de La universitat de Lille 2.

La seva ponència versava sobre el règim jurídic de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, amb el títol “The Barcelona Metropolitan Area: the creation of a Local Metropolitan Government”. Aquest treball serà publicat al llarg del 2017.

- Al passat mes de desembre de 2016 va publicar-se el llibre “La gestió mancomunada dels serveis públics en l'àmbit supramunicipal a Catalunya”, coordinat pel Dr. Marc Vilalta Reixach i pel Dr. Ricard Gracia Retortillo i editat per l'Escola d'Administració Pública de Catalunya.
- Finalment, pel que es refereix a altres publicacions, cal destacar que l'activitat d'aquesta línia d'investigació s'ha plasmat en diferents articles publicats en revistes especialitzades. Per exemple, podem citar:

- Font i Llovet, Tomàs; Vilalta Reixach, Marc i Aldoma Buixadé Josep: “Limites a las retribuciones de los cargos electos locales”, a Revista Vasca de Administración Pública, núm. 104, 2016.
- Font i Llovet, Tomàs: “Organización y gestión de los Servicios de salud. El impacto del Derecho europeo”, a Revista de Administración Pública, núm. 199, 2016.
- Font i Llovet, Tomàs: “Los retos actuales del Gobierno local: repolitización, diversificación, interiorización”, a Memorial para la reforma del Estado: Estudios en homenaje al Profesor Santiago Muñoz Machado, Ed. Iustel, Madrid, 2016.
- Vilalta Reixach, Marc: “Los convenios interadministrativos en el ordenamiento jurídico español desde un punto de vista contractual”, a Revista Digital de Derecho Administrativo, núm. 15, 2016.

D) Drets dels immigrants

Una altra de les línies d'investigació del Observatori de Dret Públic és la relativa al fenomen migratori, creant un grup de treball interdisciplinari de professors universitaris i professionals que investiguen conjuntament l'estatut jurídic de l'immigrant. Fruit d'aquest treball s'han desenvolupat diversos projectes d'investigació, conferències, seminaris i estudis sobre els principals problemes jurídics que el fenomen migratori està plantejant. Entre les sub-línies de treball es troben l'estudi del dret comparat, el règim de drets i llibertats dels immigrants, la incidència de la immigració en l'Estat de les autonomies i la integració.

Dintre d'aquesta línia de treball, les principals activitats desenvolupades al llarg de l'any 2016 són les següents:

- Impartició del “Màster interuniversitari en Migracions Contemporànies”, coordinat conjuntament amb la Universitat Autònoma de Barcelona i co-dirigit pel Dr. David Moya i pel Dr. Jordi Pàmies.

L'objectiu del Màster és el de brindar una sòlida formació teòrica i aplicada als professionals de la gestió de les migracions i la diversitat, així com als investigadors interessats en aquest àmbit des de la perspectiva de les ciències socials i jurídiques, amb un enfocament interdisciplinari.

Com en edicions anteriors, en el marc del Màster s'han desenvolupat altres activitats formatives addicionals, per exemple:

- Al mes de juny i juliol del 2016 va tenir lloc una nova edició de la “Migration Summer School”, conjuntament amb la Universitat de MiddleEssex, amb el títol “The Refugee Crisis and the European Union’s response: context management and challenges” “International Migration Management: from theory to practice”. El curs, organitzat a la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona, coorganitzat amb la Universitat Autònoma de Barcelona i la Universitat de MiddleEssex va comptar amb la col·laboració del IDP i amb la participació de varis dels seus membres (com, per exemple, el Dr. Dr. David Moya).
- Al mes de novembre de 2016 va tenir lloc a la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona un Seminari sobre els matrimonis de conveniència, amb la participació de varis membre de l’IDP.
- Al mes de novembre de 2016 es va presentar públicament una nova edició del Anuario de la Inmigración en España, editat pel CIDOB i co-dirigit per Joaquín Arango, David Moya Malapeira, Josep Oliver Alonso y Elena Sánchez-Montijano. En aquesta edició L’Anuario centra la seva atenció en la immigració forçosa i els refugiats, amb el títol “El año de los refugiados”.
- Al passat 27 d’abril de 2016, la Dra. Celia Díaz Morgado va participar com a ponent al cicle de conferències “Claus per entendre la Mediterrània del S. XXI”, organitzat per l’Institut Europeu de la Mediterrània, amb una ponència que portava per títol “El tràfic de persones a la Mediterrània: els instruments penals nacionals i comunitaris. La proposta del govern italià i de la Comissió Europea”.
- Pel que es refereix a publicacions, l’activitat d’aquesta línia d’investigació s’ha plasmat en un alt nombre d’articles publicats en revistes especialitzades. Per exemple, podem citar:
  - Caicedo, Natalia: “Cruzando las fronteras: selección de la inmigración y sus implicaciones desde la perspectiva de género”, en La Barbera MC y Cruells M., (coord.) Igualdad de Género y no discriminación de género en España: evolución, problemas, perspectivas. Madrid, Centro de Estudios Políticos y Constitucionales, 2016.

- Caicedo, Natalia: “La utilización del poder subvencional del Estado en el marco de la asistencia social”, a Revista Vasca de Administración Pública, núm. 105, 2016.
  - Moya Malapeira, David: “El principio de dignidad de las personas extranjeras en España y su aplicación en el ámbito de las privaciones de libertad: algunas notas”, a El Cronista del Estado Social y Democrático de Derecho, núm. 61-62, 2016.
- Igualment, en el marc d'aquesta línia de recerca, s'han portat a terme un conjunt molt ampli de jornades, seminaris o workshops.

E) Dret de la Unió Europea

Una altra línia d'investigació que s'ha consolidat en els últims anys és l'estudi del procés d'integració europeu, que ha suposat una transformació profunda dels ordenaments jurídics interns dels estats membres.

Dintre d'aquesta línia de treball, les principals activitats realitzades al llarg de l'any 2016 són les següents:

- Continuació del projecte d'investigació “El ejercicio de las competencias comunitarias entre la Unión Europea y sus Estados miembros: técnicas jurídicas de coordinación”, finançat pel Ministeri d'Economia i Competitivitat i dirigit pel Dr. Andreu Olesti.
- Pel que es refereix a publicacions, l'activitat d'aquesta línia d'investigació s'ha plasmat, entre d'altres, en els següents treballs:
  - Olesti Rayo, Andreu: “La crisis migratoria y la reinstauración de los controles en las fronteras interiores del espacio Schengen” a Revista Española de Derecho Internacional, vol. 68, núm. 1, 2016.

F) Ciència i Universitat

La línia d'investigació sobre Ciència i Universitat – dirigida per la Dra. Laura Diez Bueso – pretén reflexionar sobre l'actual situació del sistema científic i universitari a Espanya, tant a nivell estatal com autonòmic.

Dintre d'aquesta línia de treball, les principals activitats realitzades al llarg de l'any 2016 són les següents:

- Continuació del Projecte d'investigació “El sistema español de centros públicos de investigación: mapping i prioridades”, finançat pel Ministeri d'Economia i Competitivitat per al període 2015-2017, i que compta amb la Dra. Laura Díez com a investigadora principal.
- En el marc d'aquest projecte, el passat dia 5 d'octubre de 2016 va tenir lloc a la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona, la Jornada sobre els centres públics d'investigació a Espanya. Coorganitzada amb l'Institut Transjus. L'objectiu d'aquesta Jornada era presentar els resultats provisionals del mencionat Projecte de Recerca i va comptar amb la participació de diferents membres de l'IDP (entre d'altres, la Dra. Laura Díez o el Dr. Ramon Galindo).
- L'any 2016 la Dra. Laura Díez va rebre també una menció especial en els Premis Jurídics Ferrer Eguizábal atorgats per l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona per la seva obra “Reptes de la gestió i la planificació del sistema català de la recerca i innovació: una visió europea”, que fou publicada per l'EAPC l'any 2015.
- Finalment, pel que fa a publicacions, podem destacar les següents:
  - Díez Bueso, Laura; Cueto Pérez, Míriam i Fernández Zubieta, Ana: “El sistema català de recerca i innovació en el context europeu: avaluació i reptes”, a Revista Catalana de Dret Públic, núm. 53, 2016.
  - Díez Bueso, Laura; Cueto Pérez, Míriam i Fernández Zubieta, Ana: “El desarrollo de las competencias sobre política científica en estados europeos: evaluación y retos”, a Revista Vasca de Administración Pública, núm. 104, 2016.

G) Altres projectes específics i activitats.

Al marge de les línies d'investigació anteriors – que centren la major part de l'activitat acadèmica del Observatori de Dret Públic – l'Observatori desenvolupa també altres activitats de recerca, ja sigui per iniciativa pròpia o a proposta de diferents administracions públiques.

- En els darrers anys la pàgina web de l'IDP (<http://www.idpbarcelona.net>) s'ha consolidat com un important mitjà per donar a conèixer els resultats més destacats dels nostres estudis, a la vegada que una ordenació de les diferents publicacions de l'Observatori

- Per altra banda, al 2010 es va crear el Blog de l'IDP (que actualment porta per títol "Nova Icària"), coordinat pel Prof. Xavier Padrós, per tal de donar una major difusió dels treballs i opinions dels membres del Observatori. A partir de mitjans de 2015 es va fer una publicació mes freqüent (setmanal des de fa un any) per tractar de difondre les reflexions teòriques realitzades en torn a la transformació de l'Estat espanyol i els principals problemes que planteja en l'actualitat.

www.idpbarcelona.net

Institut de Dret Públic (IDP)

C/ Adolf Florensa, 8, 1r piso 08028 , Barcelona

Tel: (+ 34) 93 403 45 35

idp@ub.edu